

Handleiding BPKV voor werken alsmede aan werken gerelateerde leveringen en diensten

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat
Datum	December 2020
Status	Externe versie
Versienummer	1.0

Deze handleiding omschrijft de methodiek waarmee Rijkswaterstaat het gunningscriterium Economisch Meest Voordelige Inschrijving met de Beste Prijs Kwaliteit Verhouding (BPKV) toepast voor werken alsmede aan werken gerelateerde leveringen en diensten.

Disclaimer: Hoewel het streven van Rijkswaterstaat is om zoveel mogelijk uniform te werken, kan niet uitgesloten worden dat bij projecten - om uiteenlopende (projectspecifieke) redenen - deze handleiding niet exact wordt gevolgd. Een afwijking van deze handleiding kan nimmer een grond zijn voor een juridische vordering; de projectspecifieke aanbestedings- en contractstukken zijn beslissend. Aan deze handleiding kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

Inhoud

Inleiding 5

1 BPKV inrichtingsfase 4

- 1.1 *Stap 1: BPKV afstemmen op het project 4*
 - 1.1.1 BPKV voorzien in het projectplan 4
 - 1.1.2 BPKV verder uitwerken in het inkoopplan 4
 - 1.1.2.1 Prestatiecriteria 4
 - 1.1.2.2 Kwaliteitscriteria 4
- 1.2 *Stap 2: BPKV inrichten voor marktbenadering 5*
 - 1.2.1 BPKV criteria opstellen 5
 - 1.2.2 BPKV aandachtspunten 6
 - 1.2.3 BPKV doelstellingen opstellen 6
 - 1.2.4 BPKV waarde aan de criteria toekennen (waardebepaling) 7
 - 1.2.4.1 Inschatten maximale kwaliteitswaarde en waarde per prestatie-eenheid 7
 - 1.2.4.2 Simulatie met fictieve inschrijvingen 8
 - 1.2.4.3 Overweging eventuele *knock-out(s)* 8
 - 1.2.5 BPKV communiceren en toelichten 8

2 BPKV aanbestedingsfase 10

- 2.1 *Stap 1: Beoordeling voorbereiden 10*
- 2.2 *Stap 2: Individueel beoordelen 10*
- 2.3 *Stap 3: In consensus beoordelen en motiveren 10*
- 2.4 *Stap 4: Gunnen 10*
 - 2.4.1 Gunningsbeslissingsbrieven opstellen 10
 - 2.4.2 Gunningsbeslissingsbrieven verzenden 10
 - 2.4.3 Gunningsbeslissing toelichten 10
 - 2.4.4 Voorbereiden overdracht van aanbesteding naar uitvoering 10
 - 2.4.5 Overeenkomst ondertekenen 11

3 BPKV uitvoeringsfase 12

- 3.1 *Reguliere borging van BPKV tijdens de uitvoeringsfase 12*
 - 3.1.1 BPKV borgen tijdens de aanvangsperiode van de uitvoeringsfase 12
 - 3.1.2 BPKV borging in de contractbeheersstrategie 12
- 3.2 *BPKV borgen bij feitelijk niet gerealiseerde BPKV meerwaarde 12*
- 3.3 *Hoogte BPKV sanctie bepalen 13*
 - 3.3.1 BPKV sanctie bij een getroffen prestatiecriterium 13
 - 3.3.1.1 Gerealiseerde BPKV meerwaarde bepalen bij prestatiecriterium 13
 - 3.3.1.2 Hoogte BPKV sanctie berekenen bij prestatiecriterium 13
 - 3.3.2 BPKV sanctie bij een getroffen kwaliteitscriterium 13
 - 3.3.2.1 Gerealiseerde BPKV meerwaarde beoordelen bij kwaliteitscriterium 13
 - 3.3.2.2 Hoogte BPKV sanctie berekenen bij kwaliteitscriterium 14
- 3.4 *Evaluatie van BPKV bij de project evaluatie 14*

Inleiding

Dit document is een handleiding voor het toepassen van het gunningscriterium Economisch Meest Voordelige Inschrijving met de Beste Prijs-Kwaliteit Verhouding (EMVI-BPKV) in de praktijk bij Rijkswaterstaat (hierna te noemen RWS). Dit is een informatief document wat geen betekenis heeft voor specifieke projecten; bij specifieke projecten is de aanbestedingsleidraad bepalend.

1 BPKV inrichtingsfase

1.1 Stap 1: BPKV afstemmen op het project

BPKV dient vanaf het begin van het project project-specifiek te worden toegepast om effectief te kunnen zijn. Daarom bestaat stap 1 bij het inrichten van de BPKV uit de volgende acties:

1. BPKV voorzien in het projectplan (of elementen uit de POF analyseren voor BPKV)
2. BPKV verder uitwerken in het inkoopplan
3. Soort(en) BPKV criteria definitief vaststellen

1.1.1 BPKV voorzien in het projectplan

RWS bepaalt waarop intern gestuurd moet worden. Deze sturing kan worden gebaseerd op:

- Projectdoelstellingen
- Kansen en uitdagingen
- De grootste risico's voor het project

RWS maakt in het projectplan een inschatting welke van deze elementen zich lenen voor BPKV.

1.1.2 BPKV verder uitwerken in het inkoopplan

RWS werkt de toepassing van BPKV verder uit zoals voorzien in het projectplan. Dit betekent dat er een voorstel wordt gedaan welke BPKV criteria toegepast zouden kunnen worden en met welke doelen. Hierbij kiest RWS uit de twee verschillende soorten BPKV criteria:

- 1) Prestatiecriteria
- 2) Kwaliteitscriteria

1.1.2.1 Prestatiecriteria

Een prestatie criterium heeft als kenmerk dat de beschreven kwaliteit in de inschrijving direct langs een meetlat is te kwantificeren in de vorm van een prestatie-eenheid. De kwaliteitswaarde blijkt direct (kwantitatief) door de opgave van de inschrijver in zijn inschrijving. Daarbij hoeft geen kwaliteitsbeoordeling plaats te vinden. Aan een prestatie-eenheid wordt door de aanbestedder een prestatie-eenheidswaarde toegekend. De kwaliteitswaarde is te bepalen door het aantal aangeboden prestatie-eenheden te vermenigvuldigen met de bijbehorende prestatie-eenheidswaarde.

Voorbeelden prestatiecriteria

Eerder beschikbaar (tijdseenheid); langere levensduur (tijdseenheid); meer functionaliteit (functie-eenheid), geringer aantal nachtafsluitingen (aantal-eenheid).

Ook de CO2-Prestatieladder is een prestatie criterium, omdat bij elk prestatieniveau een vaste waardering hoort (zonder dat daar tijdens de aanbesteding een beoordeling aan te pas komt).

1.1.2.2 Kwaliteitscriteria

Een kwaliteits criterium heeft het kenmerk dat, in tegenstelling tot een prestatie criterium, de beschreven kwaliteit in de inschrijving niet langs een meetlat kan worden gekwantificeerd. Er is dus eerst een beoordeling nodig op basis van

vakmanschap. Deze beoordeling levert een beoordelingscijfer op, welke vervolgens de grondslag is voor de meerwaarde.

Voorbeelden kwaliteitscriteria

Risicobeheersing; vermindering omgevingshinder; circulariteit; extra functionaliteit; esthetica/vormgeving.

De soort(en) BPKV criteria en bijbehorende doelen worden opgenomen in het inkoopplan.

1.2 Stap 2: BPKV inrichten voor marktbenadering

Om gegadigden, inschrijvers en beoordelaars te kunnen faciliteren in de aanbesteding, geeft stap 2 door middel van de volgende acties invulling vanuit BPKV aan de marktbenadering:

1. BPKV criteria opstellen
2. BPKV aandachtspunten (standaard) overnemen
3. BPKV doelstellingen opstellen
4. BPKV waarde aan de criteria toekennen (waardebepaling)
5. BPKV communiceren en toelichten

Deze vijf acties van stap 2 van de inrichtingsfase worden onderstaand één voor één toegelicht. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten relevant:

- *BPKV criteria* zijn de thema's waarop elementen van een inschrijving gemeten (bij prestatiecriteria), dan wel beoordeeld (bij kwaliteitscriteria) zullen worden;
- *BPKV aandachtspunten* geven de focus aan, die beoordelaars zullen toepassen in het beoordelen van de BPKV criteria die als kwaliteitscriteria zijn uitgewerkt;
- *BPKV doelstellingen* zijn de doelstellingen die de opdrachtgever/aanbesteder heeft per BPKV criterium, dus wat de opdrachtgever/aanbesteder met het criterium wil bereiken in het project;
- *BPKV waardebepaling* betreft het bepalen van de waarde die aan de verschillende BPKV-criteria wordt toegekend, op basis waarvan de kwaliteitswaarde van de inschrijvingen berekend gaat worden bij de beoordeling.

1.2.1 BPKV criteria opstellen

Een BPKV criterium dient te voldoen aan de volgende kenmerken:

- Het is realistisch;
- Vertegenwoordigt een waarde;
- Betreft niet de onderneming van de inschrijver¹ maar de inhoud van de inschrijving;
- Is gerelateerd aan de projectdoelstellingen, belangrijkste kansen, uitdagingen en/of risico's van het project;
- Representeert de belangen van de opdrachtgever;
- Is niet onontbeerlijk voor het project; de criteria betreffen dus *nice to have's*, en alle *must have's* (zoals veiligheid) moeten worden geregeld in het programma van eisen;
- Eenvoudig te begrijpen voor inschrijvers;
- Stimuleert competitie;

¹ Een BPKV criterium kan dus geen selectie criterium of geschiktheidseis zijn.

- Geeft expliciet richting voor inschrijvers en beoordelaars;
- Is ook in de uitvoering te zien en te borgen met systeemgerichte contractbeheersing;
- *Less is more*: Hoe meer BPKV (sub-)criteria, hoe minder focus en onderscheidend vermogen de marktpartijen hebben bij het opstellen van hun inschrijvingen, en hoe groter zowel de inschrijvingsinspanning voor de markt als de beoordelingsinspanning voor RWS. Idealiter worden niet meer dan 3 BPKV criteria opgenomen en per BPKV criterium niet meer dan 3 subcriteria (die een samenhangend geheel vormen onder het betreffende BPKV criterium).

Bij het opstellen van BPKV criteria dient rekening te worden gehouden met wat er in de eisen wordt voorgeschreven. Mogelijk bestaat een directe relatie tussen een beoogd BPKV criterium en bepaalde eisen. Hierbij hoort de afweging of een bepaald thema geschikt is voor een BPKV criterium of beter in de eisen opgenomen kan worden. Een combinatie is ook mogelijk, waarbij eisen een minimum standaard voorschrijven en inschrijvers door middel van een aanvullend BPKV criterium daar bovenop nog meerwaarde kunnen aanbieden.

Een BPKV criterium dient abstract en bondig geformuleerd te zijn, als thema of concept. Een BPKV *doelstelling* (laatste kolom van de *Tabel BPKV Criteria*) geeft de invulling en focus bij het criterium; daar wordt aangegeven wat de opdrachtgever met het criterium wil bereiken. Verderop in deze handleiding wordt nader ingegaan op het opstellen van de BPKV doelstellingen.

1.2.2 BPKV aandachtspunten

De aandachtspunten (middelste kolom) zijn als volgt gestandaardiseerd:

1. *De mate waarin de aangeboden maatregelen en resultaten bijdragen aan het bereiken van de doelstelling*
2. *De mate waarin het aanbod SMART gemaakt is*
3. *De mate waarin de aangeboden maatregelen en resultaten onderbouwd zijn*

Deze standaard aandachtspunten zijn in principe universeel toepasbaar op alle kwaliteitscriteria bij BPKV-aanbestedingen. Daarbij is het laatste aandachtspunt over de onderbouwing optioneel. RWS kan inschrijvers desgewenst vragen om de effectiviteit van hun maatregelen apart te onderbouwen. Dit kan bijvoorbeeld afhangen van de bekendheid van RWS met de te verwachten maatregelen. Indien maatregelen worden verwacht waarmee RWS niet veel ervaring heeft, dan zijn onderbouwingen wenselijk. Indien RWS niet kiest voor het opnemen van het derde aandachtspunt, dan kunnen onderbouwingen beoordeeld worden als invulling van de "R" in SMART.

1.2.3 BPKV doelstellingen opstellen

De BPKV doelstellingen² worden afgestemd met en op de bijbehorende BPKV (sub)criteria en de standaard aandachtspunten. De BPKV doelstellingen zijn bedoeld om per (sub)criterium aan te geven wat RWS ermee wil bereiken in het project. Tijdens de beoordelingen worden inschrijvingen direct aan deze doelstellingen

² Een BPKV doelstelling is wat anders dan een *projectdoelstelling*. Een BPKV doelstelling heeft een directe toepassing in het beoordelen van inschrijvingen; een projectdoelstelling heeft dat niet. Een BPKV doelstelling wordt opgenomen in de *Tabel BPKV criteria* (en wordt zodoende doelbewust met de markt gecommuniceerd); een projectdoelstelling maakt onderdeel uit van het projectplan (en kan al of niet worden gedeeld met de markt).

getoetst.

De BPKV doelstellingen dienen bij voorkeur te voldoen aan de volgende kenmerken:

- Direct gerelateerd aan het bijbehorende (sub)criterium;
- Een concreet, gewenst doel voor het project (wat wil de opdrachtgever bereiken door middel van het (sub)criterium?);
- Het doel houdt een streven in; het kan in meer of mindere mate bereikt worden en is dus anders dan een eis waar wel of niet aan wordt voldaan;
- Zo weinig mogelijk invulling van de oplossingsrichting of werkwijze van de opdrachtnemer;
- Onafhankelijk van wat technisch mogelijk is (sluit geen mogelijke oplossingsrichtingen of technieken uit);
- Bij elk BPKV (sub)criterium horen 1 of meerdere doelstellingen.

Voorbeelden BPKV doelstellingen

- Het risico zo klein mogelijk maken.
- Zoveel mogelijk beperken van hinder voor weggebruikers en omgeving.
- Zo vroeg mogelijk opleveren en beschikbaar maken van de weg voor al het verkeer.

1.2.4 BPKV waarde aan de criteria toekennen (waardebepaling)

RWS bepaalt hoe de kwaliteitswaarde van de inschrijvingen berekend gaat worden door de maximale kwaliteitswaarde per (sub)criterium of de waarde per prestatie-eenheid aan te geven.

Voorbeelden waardebepaling

Kwaliteitscriterium: De maximale kwaliteitswaarde voor criterium X is € 10.000.000,=). De door het beoordelingsteam toegekende score bepaalt welk deel van dit bedrag wordt toegekend (6 = 0%, 7 = 25%, 8 = 50%, 9 = 75%, 10 = 100%)

Prestatiecriterium: Elke week eerder opleveren is € 100.000,= waard, tot een maximum van 6 weken. De aangeboden opleverdatum bepaalt welk bedrag wordt toegekend (geen beoordeling nodig)

1.2.4.1 Inschatten maximale kwaliteitswaarde en waarde per prestatie-eenheid

Bij het bepalen van de *maximale kwaliteitswaarde van kwaliteitscriteria* gaat het om het evenwicht tussen uitersten. De kunst is om een evenwichtige, maar voor de gewenste sturing in het project, doeltreffende waarde in euro's te kiezen. Daarbij zijn 3 invalshoeken te beschouwen:

1. Waardebepaling
2. Kostprijs effect
3. Inschrijfgedrag

Onderstaand wordt elke invalshoek apart toegelicht. Deze zijn vergelijkbaar van toepassing bij het inschatten van de *waarde per prestatie-eenheid bij prestatiecriteria*.

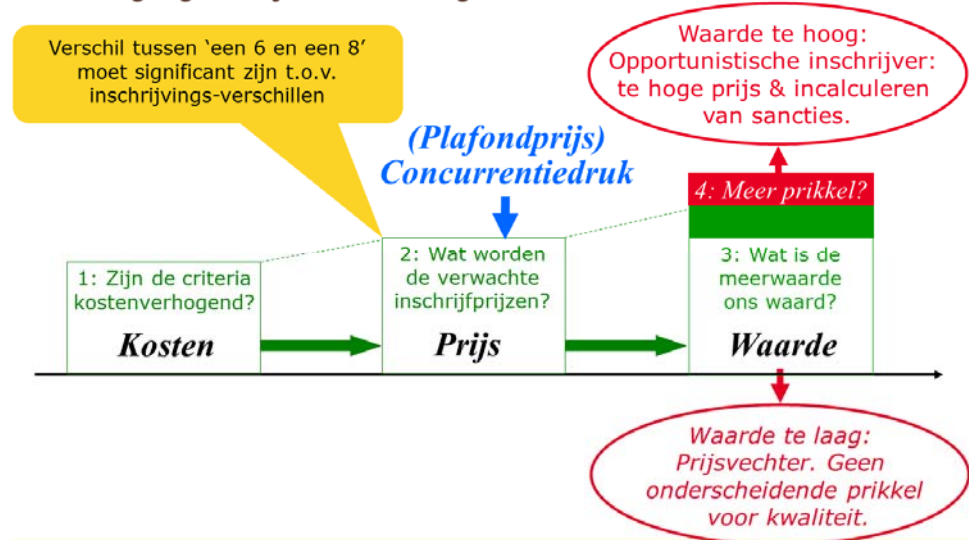
Waardebepaling: Wat is een betere prestatie ons waard? Komt de waardeanalyse uit op een lage kwaliteitswaarde dan heeft een hoge BPKV-waardering geen zin; een prijsopdrijvend effect door BPKV is dan niet te rechtvaardigen.

Kostprijs effect: Waar het BPKV criterium kostenverhogend werkt, dient de extra kwaliteitswaarde hoger te zijn dan het kostenverhogend effect. Anders wordt de gevraagde kwaliteit zeker niet aangeboden.

Inschrijfgedrag: Een (te) lage beschikbare kwaliteitswaarde lokt prijsvechten uit, een te hoge kwaliteitswaarde leidt tot prijsopdrijving door opportunistisch inschrijven. Een goede balans is dus essentieel.

Deze invalshoeken en bijbehorende afwegingen zijn schematisch in onderstaand plaatje weergegeven. Horizontaal is de trits "kosten – prijs – waarde" uitgezet. Verticaal betreft de mate van sturing.

Afwegingen bij vaststelling maximale kwaliteitswaarde

1.2.4.2 Simulatie met fictieve inschrijvingen

RWS voert een simulatie (*trial run*) uit om te controleren of de geschatte kwaliteitswaarden (en de waarden van de prestatie-eenheden bij prestatiecriteria) het gewenste effect bewerkstelligen.

1.2.4.3 Overweging eventuele *knock-out(s)*

In een concrete aanbesteding kan gekozen worden voor een *knock-out*. Dit zijn kwaliteitscriteria waarbij wordt aangegeven dat een score onder een bepaald cijfer leidt tot afwijzing van de inschrijving.

1.2.5 BPKV communiceren en toelichten

RWS licht extern de BPKV criteria en het gebruikte rekenblad toe voor zover dit nodig is om gegadigden voldoende in staat te stellen om een onderscheidende inschrijving te kunnen maken. Alle gegadigden dienen dezelfde toelichting te ontvangen. Hiervoor bestaan de volgende mogelijkheden:

- **Aanbestedingsleidraad:** de inrichting van BPKV in de aanbestedingsleidraad nader toelichten voor zover dat nodig is voor een goed begrip van de gegadigden, vooral voor wat betreft de criteria en bijbehorende doelstellingen;
- **Aankondiging:** de BPKV criteria vermelden in de aankondiging bij publicatie.
- **Inlichtingen:** wanneer voor een marktpartij iets niet duidelijk is, kan de inrichting van BPKV nader toegelicht worden. Hierbij kan bijvoorbeeld een toelichting gegeven worden over de achterliggende doelstellingen van de

BPKV criteria. Deze inlichtingen worden normaliter alleen verstrekt indien marktpartijen aangeven dat zij (onderdelen) van de BPKV systematiek niet hebben begrepen of willen controleren of zij het wel begrepen hebben.

2 BPKV aanbestedingsfase

Dit hoofdstuk geeft verdere invulling aan de procedure voor wat betreft de toepassing van BPKV.

2.1 Stap 1: Beoordeling voorbereiden

Beoordelen kan zeer tijdrovend zijn. Inkoper en beoordelaars maken een realistische inschatting van de benodigde tijd voor de beoordelingen en stemmen de benodigde tijdsinvestering af met relevante betrokkenen (bijvoorbeeld met de projectmanager en leidinggevenden).

2.2 Stap 2: Individueel beoordelen

Nadat de leden van de beoordelingscommissie de kwalitatieve documenten van de inschrijvingen hebben ontvangen, beoordelen zij deze eerst individueel.

2.3 Stap 3: In consensus beoordelen en motiveren

De resultaten van de individuele beoordeling gelden als voorbereiding op stap 3 van de aanbestedingsfase; de consensusbeoordeling. De beoordelingscommissie bespreekt elke inschrijving per (sub)criterium en komt tot een gezamenlijk oordeel.

2.4 Stap 4: Gunnen

2.4.1 Gunningsbeslissingsbrieven opstellen

RWS stelt de concept gunningsbeslissingsbrieven (voornemen tot gunnen) op en voegt voor elke inschrijver de motivering van de beoordeling toe.

2.4.2 Gunningsbeslissingsbrieven verzenden

De gunningsbeslissingsbrieven worden naar de inschrijvers verzonden, waarbij aangegeven kan worden dat inschrijvers een afspraak kunnen maken ten behoeve van een mondelinge toelichting op de beoordeling. Indien de inschrijver een mondelinge toelichting wenst en deze wens per omgaande kenbaar maakt, kan de toelichting waarschijnlijk nog binnen de alcateltermijn gegeven kan worden. Indien de inschrijver laat reageert zal dat niet altijd mogelijk zijn.

2.4.3 Gunningsbeslissing toelichten

Inschrijvers die een afspraak hiervoor hebben gemaakt ontvangen een mondelinge toelichting, ter bespreking van het eigen BPKV-beoordelingsresultaat. Het BPKV beoordelingsresultaat van andere inschrijvers, inclusief de winnende inschrijver, kan nooit onderwerp van gesprek zijn.

2.4.4 Voorbereiden overdracht van aanbesteding naar uitvoering

RWS controleert dat de volgende zaken aangaande de winnende inschrijving worden vastgelegd, ten behoeve van de overdracht van de aanbestedingsfase naar de uitvoeringsfase:

1. Uit het beoordelingsdossier de scores en onderbouwing per (sub-)criterium;
2. Een SMART verwoording van de feitelijke meerwaarde per (sub-)criterium;
3. Een in € vastgestelde kwaliteitswaarde per (sub-)criterium.

RWS maakt een beschrijving van de werkpakketten/afleverdossiers met daarin opgenomen de specifieke meerwaarde van de winnende inschrijving.

RWS belegt een risicosessie waarin relevante betrokkenen een analyse maken van de risico's die mogelijk aan de winnende inschrijving verbonden zijn. De benoemde risico's neemt RWS op in de contractbeheersstrategie en het risicodossier. De input voor de risicosessie komt voort uit bovengenoemde samenvatting van de contractmanager en het (concept) projectmanagementplan van de winnende inschrijver.

RWS verwerkt de aangeboden meerwaarde van de winnende inschrijving in de overeenkomst en annexen, op basis van de output van bovengenoemde overdracht acties. Waar nodig past RWS de overeenkomst en annexen ook aan naar aanleiding van de gegeven inlichtingen.

2.4.5 Overeenkomst ondertekenen

De overeenkomst kan pas getekend worden na het verstrijken van de rechtsbeschermingstermijn. Het ondertekenen van de overeenkomst is een formaliteit. Het is niet mogelijk om nog onderhandelingen te voeren ten aanzien van welk onderwerp dan ook.

3 BPKV uitvoeringsfase

Tijdens de uitvoeringsfase is het een contractuele verplichting dat de opdrachtnemer de door hem aangeboden BPKV meerwaarde realiseert. Beheersing hiervan geschiedt door middel van systeemgerichte contractbeheersing (SCB). Dit hoofdstuk gaat exclusief in op de BPKV aspecten van contractbeheersing.

3.1 Reguliere borging van BPKV tijdens de uitvoeringsfase

3.1.1 BPKV borgen tijdens de aanvangsperiode van de uitvoeringsfase

Rijkswaterstaat belegt een *Project Start-up* (PSU) met de betrokken teams van RWS en opdrachtnemer. Zij stellen tijdens deze PSU gezamenlijk een agenda op van BPKV onderwerpen om tijdens de aanvangsperiode van de uitvoeringsfase te bespreken. Hierbij valt te denken aan de volgende agendapunten:

- Toelichting opdrachtgever op de BPKV criteria ('herhaling inlichtingen');
- Toelichting opdrachtgever op de beoordeling (scores en argumenten) van de gecontracteerde inschrijving;³
- Toelichting opdrachtgever op de feitelijk te leveren meerwaarde;
- Toelichting / visie opdrachtnemer op de aangeboden BPKV meerwaarde;
- Toelichting opdrachtnemer op de beheersing van de BPKV meerwaarde;
- Aangeven risico's van deze beheersing;
- Toelichting op de procedure BPKV sanctie.

Na de PSU bespreekt de contractmanager met de opdrachtnemer hoe hij de aangeboden BPKV meerwaarde gaat borgen tijdens de uitvoering. De afspraken die zij hierover maken legt de opdrachtnemer SMART vast in zijn projectmanagementsysteem, zoals uitgewerkt in zijn Project Management Plan (PMP). In het geval dat de winnende inschrijving op één of meer BPKV (sub-)criteria is beoordeeld met een score lager dan een 6, maakt de contractmanager afspraken met de opdrachtnemer over de wijze waarop hij de mogelijke risico's van zijn aanbieder (die tijdens de beoordeling zijn geconstateerd) zo goed mogelijk gaat beheersen. Ook deze afspraken legt de opdrachtnemer SMART vast in het PMP. Het PMP wordt door de opdrachtnemer ter acceptatie voorgelegd. De contractmanager van RWS past het contractbeheersplan aan waar nodig, naar aanleiding van de besproken BPKV onderwerpen.

3.1.2 BPKV borging in de contractbeheersstrategie

De contractmanager past SCB toe op de BPKV meerwaarde zoals opgenomen in de contractbeheersstrategie bij de overdracht van aanbesteding naar uitvoering (en mogelijk aangepast naar aanleiding van de onderwerpen besproken tijdens de aanvangsperiode van de uitvoeringsfase, zie de voorgaande sub paragraaf). In het kort houdt dit in dat de contractmanager (a) in gesprek gaat met de opdrachtnemer over de gecontracteerde meerwaarde (*interactie* in SCB) en (b) meerwaarde risicogestuurd *toetst* op gezette momenten tijdens de uitvoering en (c) overgaat tot *interventie* waar nodig. Dit laatste aspect is onderwerp van de volgende paragraaf.

3.2 BPKV borgen bij feitelijk niet gerealiseerde BPKV meerwaarde

De BPKV meerwaarde van de winnende inschrijving wordt bij gunning een contractuele verplichting (ook volgens de UAV-GC). Als zodanig behoort de

³ Bij dit agendapunt gaat het om het afstemmen van de verwachtingen voor de uitvoeringsfase, naar aanleiding van de gegeven scores in de beoordeling.

aangeboden meerwaarde tot de scope van SCB. De acties die beschreven zijn in deze paragraaf zijn beperkt tot het scenario dat de opdrachtnemer niet de aangeboden BPKV meerwaarde blijkt te realiseren. Afhankelijk van de situatie betreffen deze één, enkele of alle van onderstaande acties:

- A. *Opdrachtnemer in kennis stellen van de negatieve bevinding*
- B. *Opdrachtnemer een tekortkoming opleggen*
- C. *Opdrachtnemer in gebreke stellen*
- D. *Opdrachtnemer een BPKV sanctie opleggen*

LET OP: Acties A, B, C, en D worden *niet noodzakelijk* allemaal of in chronologische volgorde uitgevoerd.

3.3 Hoogte BPKV sanctie bepalen

In de overeenkomst staat wanneer een sanctie dient te worden opgelegd en hoe de hoogte daarvan wordt bepaald. Sub paragraaf 3.3.1 gaat in op het scenario bij een *prestatie criterium*. Sub paragraaf 3.3.2 behandelt het scenario bij een getroffen *kwaliteits criterium*.

3.3.1 BPKV sanctie bij een getroffen prestatie criterium

3.3.1.1 Gerealiseerde BPKV meerwaarde bepalen bij prestatie criterium
Bij een prestatie criterium bepaalt de contractmanager de daadwerkelijk (of niet) door de opdrachtnemer gerealiseerde prestatie-eenheden. Dit aantal vermenigvuldigd met de (in de BPKV Inrichtingsfase bepaalde) prestatie-eenheidswaarde houdt de gerealiseerde meerwaarde in (fictieve) Euro's in.

3.3.1.2 Hoogte BPKV sanctie berekenen bij prestatie criterium
De contractmanager berekent het bedrag van de BPKV sanctie, die volgens de overeenkomst moet worden opgelegd en bepaald, door middel van de formule:

- $BPKV\ sanctie = (factor) \times (aangeboden\ meerwaarde - gerealiseerde\ meerwaarde)$

De factor is vastgelegd in de overeenkomst.

Een negatieve BPKV sanctie (bonus) is niet mogelijk.

Voorbeeld bepalen BPKV sanctie bij een prestatie criterium

Als een kwaliteitswaarde van € 50.000,- per week 'eerder operationeel gereed' wordt gesteld, dan is de sanctie bij overschrijden van de aangeboden datum € 75.000,- per week (de factor is in het voorbeeld in de aanbestedingsstukken op 1,5 gesteld).

3.3.2 BPKV sanctie bij een getroffen kwaliteits criterium

3.3.2.1 Gerealiseerde BPKV meerwaarde beoordelen bij kwaliteits criterium
RWS beoordeelt de meerwaarde die de opdrachtnemer daadwerkelijk (of niet) heeft gerealiseerd op het getroffen BPKV (sub-)criterium op dezelfde wijze als beschreven in Hoofdstuk 2 van deze Handleiding. Het bepalen van de score voor de gerealiseerde BPKV meerwaarde wijkt in vier opzichten af van de beoordelingsprocedure gevolgd tijdens de aanbestedingsfase:

1. Voor de beoordeling hoeveel meerwaarde werkelijk gerealiseerd is, baseren de beoordelaars zich op de informatie die ten grondslag ligt aan de ingebrekestelling(en);

2. Alleen het aandachtspunt 'bijdrage aan de doelstelling' wordt toegepast, aangezien de eerder gehanteerde aandachtspunten 'SMART' en (mogelijk) 'onderbouwd' geen relevante betrekking hebben op de onder punt 1 genoemde rapportages.
3. RWS hanteert de motivering voor de eerder gegeven score voor het getroffen (sub-)criterium als referentie bij het beoordelen van de eigenlijk gerealiseerde meerwaarde. Deze motivering geeft richting aan de mate waarin de opdrachtnemer had moeten bijdragen aan de doelstelling, volgens de beoordeling van zijn inschrijving.
4. De score kan bij een herbeoordeling nooit lager zijn dan "6" (geen meerwaarde). Het ging immers om aangeboden meerwaarde die niet (geheel) waargemaakt wordt. Indien helemaal niets van de aangeboden meerwaarde terecht komt, is de nieuwe score dus per definitie een 6. Wordt een deel van de aangeboden meerwaarde wel gerealiseerd, dan ligt de nieuwe score tussen "6" en de oorspronkelijk bij de aanbesteding toegekende score.

3.3.2.2 Hoogte BPKV sanctie berekenen bij kwaliteitscriterium

De contractmanager berekent het bedrag van de BPKV sanctie, die volgens de overeenkomst moet worden opgelegd en bepaald, door middel van de formule:

- $BPKV\ sanctie = (factor) \times (aangeboden\ meerwaarde - gerealiseerde\ meerwaarde)$

De factor is vastgelegd in de overeenkomst.

Een negatieve BPKV sanctie (bonus) is niet mogelijk.

Voorbeeld bepalen BPKV sanctie bij een kwaliteitscriterium

De maximale waarde van een (sub)criterium is ingezet op € 400.000,-. De beoordeling van dat (sub)criterium in de betreffende inschrijving was een 9, waarvoor de opdrachtnemer een fictieve vermindering van zijn inschrijvingssom met € 300.000,- heeft gekregen.

In de uitvoering heeft de opdrachtnemer volgens de beoordeling van de feitelijk gerealiseerde meerwaarde een 7 gescoord, zodat hij eigenlijk slechts een fictieve vermindering van € 100.000,- had moeten krijgen. De factor is in het voorbeeld in de aanbestedingsstukken op 1,5 gesteld. Het verschil van de geleverde prestatie (meerwaarde € 100.000,-) met de beloofde prestatie (meerwaarde € 300.000,-, behorende bij de eerdere score van een 9) is € 200.000,- dus de sanctie is $1,5 \times € 200.000,- = € 300.000,-$.

Een andere wijze om dit te berekenen: De (her)beoordeling van de gerealiseerde kwaliteit tijdens de uitvoeringsfase komt uit op een 7, hetgeen betekent dat opdrachtnemer eigenlijk slechts een fictieve vermindering van zijn inschrijvingssom van € 100.000,- had moeten krijgen. Het verlies aan kwaliteitswaarde is dan $€ 200.000,-$, conform deze berekening: $(9 - 7) \times € 400.000,- / 4 = € 200.000,-$. De sanctie bedraagt derhalve $1,5 \times € 200.000,- = € 300.000,-$.

3.4 Evaluatie van BPKV bij de project evaluatie

Als onderdeel van de eindevaluatie van het project formuleert de contractmanager antwoord op de vraag in welke mate de opdrachtnemer invulling heeft gegeven aan de aangeboden BPKV meerwaarde.